

ඡ්‍රවිත වෙනසක්

කිතුනු සහාවට අද්විතීය වෙශේවන් ඉටු කළ පාඨුල්තුවා ව්‍යුත්තීන්ගේ අපෝස්තූලිතය ලෙස ගැඹුන්වනු ලබයි. එකුලාගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පසුව්‍යා හා ජ්‍යෙෂ්ඨ වෙනසරිම අධ්‍යක්ෂණය කිරීම තඹින් කුස්තුස් ව්‍යුත්තීන්ගේ තුළ සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨ වෙනසක් අති කිහිපා ගැනීම් සිළුවාදු දැන ගැනීම් වෙත පාඩ්මින් අපෝස්තූලිතය ය.

ක්‍රියා 7: 57-60, 8: 1-3, 9 පරිච්ඡේදය, 22: 3-5, 27-28 23: 6

කිතුනු සහාව නිංවාලීමට හා බොහෝ ජනතාවක් කුස්තුස් වහන්සේ වෙත ගෙන ඒමට ඉ. පාවුල්තුමා කරන ලද මෙහෙවර අතිවිශිෂ්ට වේ. අපෝස්තූලිවරුන් දොලොස් දෙනාගෙන් කෙනකු නො වුව ද, පාවුල් තුමා විජාතින්ගේ අපෝස්තූලිවරයා බව සැම දෙනාගේ ම පිළිගැනීමයි. නව ගිවිසුමේ ග්‍රන්ථ 27 අතුරින් 13 ක් ම රවනා කිරීමෙන් හා සහාවන් ස්ථාපිත කිරීමෙන් කිතු සපුනේ ඉදිරි ගමන සඳහා පාවුල්තුමා විසින් ඉටු කරනු ලැබූ අද්විතීය මෙහෙවර සඳහා මග පැදුණු අපුරු විමසා බලමු.

සාවුල් හෙවත් පාවුල්

පාවුල්තුමාට 'සාවුල්' යන හෙබෙවි නාමය ද පාවුලෝස් යන රෝම නාමය හා පාවුල් යන ග්‍රීක් නාමය ද හාවිත වූ බව පෙනේ. ක්‍රියා පොතේ ජේදුරුට පසුව වැඩි අවධානයක් යොමු කර ඇත්තේ පාවුල්ගේ සේවයට යි. කිතුනු සහාවට මොඩු හඳුන්වා දීමේ ද ක්‍රියා පොතේ කතුවරයා වන ලුක්තුමා ඔහුගේ රෝම නාමය හාවිත කරන බව පෙනේ.

සිලිසියාවේ තාර්සස්හි සාවුල්ගේ පසුබිම

සාවුල් සිලිසියාවේ ප්‍රධාන නගරයක් වූ තාර්සස් තුවර උපත ලැබූ බව පිළිගැනේ. තාර්සස් නගරය මධ්‍යධරණී වෙරුලුබි පිහිටි විශාලතම වාණිජ මධ්‍යස්ථානයක් මෙන් ම දෙනවත් නගරයක් ද විය. එය විශ්ව විද්‍යාලවලින් සමන්විත වූ විවිධ ජන කොටස් ගැවසුණු අධික ජනගහනයකින් යුත් නගරයක් විය. එහි විවිධ හාජා කිහිපයක් හාවිත වුණු අතර රෝම අධිරාජ්‍ය පුරා විසින් සිටි අධ්‍යාපන විශාරදයන් සහ දරුණුවාදීන් බහුල නගරයක් බවට ද ප්‍රසිද්ධ ය.

මෙම පසුබිම නිසා, පාවුල්තුමාට විවිධ ජාතින් ආගුර කිරීමට හැකි වූ අතර, මවුන්ගේ සාහිත්‍ය කානීන් පිළිබඳවත්, සිරින් විරින් හා ඇදහිලි විශ්වාස පිළිබඳවත් ග්‍රීක හාජාව පිළිබඳවත් හසල දැනීමක් ඇති කර ගැනීමට අවස්ථාව ලැබේණි. විශේෂයෙන් ම, මෙයින් ලැබූ අභාසය හේතුකොට ගෙන සාවුල්ගේ දැනුම හා අධ්‍යාපනය වර්ධනය වූ අතර දරුණුවාදීන්ගේ ඇසුර තුළින් ද ස්තේරියික පාඨ්‍රවරුන් හමුවීමෙන් ද එය ගක්තිමත් වූවා යැයි සිතිය හැකි ය.

ප්‍රදේව් පසුබිම

හක්තිමත් ප්‍රදේව්වෙකි. බෙන්ඡමින්ගේ ගෝත්‍යට අයිති ය. ප්‍රදේව්වන් හාවිත කළ හෙබුව් බස තොදින් දැන සිටියේ ය. ප්‍රදා සිරින්විරින්වලට දැඩි ඇල්මක් දැක්වූවෙකි. ප්‍රදේව් පිරිමි දරුවකු ලෙස සිනගේග අධ්‍යාපනය ලැබේමෙන් අනතුරුව සැන්හෙන්ඩ් සහාවේ සාමාජිකයකු වූ ගමාලියෙල් නම් කිරීමත් ප්‍රදේව් ගුරුවරයා යටතේ උසස් අධ්‍යාපනය ලැබේ ය. ම්‍රික් දැරුණවාදය, සාහිත්‍ය හා ආචාර ධර්ම ඉගෙනීමට යොමු විය. කුඩා කළ සිට හස්ත කර්මාන්තය ලෙස කුඩාරම් කර්මාන්තය දැන සිටියේ ය.

පරිසිවරයකු ලෙස ආගමික පසුබිම

පරිසිවරු නම් ආගමික කණ්ඩායම අන් සමාජ කණ්ඩායම් වෙතින් වෙන් වූ උසස් ආගමික කණ්ඩායම ලෙස තමන් ම හැඳුන්වා ගන්හා. පරිසි යන්නෙහි අරථය 'වෙන් වූ'යන්නයි. පරිසිවරු ප්‍රදා ආගමික නීතිය ජනයට පිළිගැන්වූහ.

පාවුල්තුමා පරිසි පවුලක උපත ලැබේය. ප්‍රදේව් ආගමික වත් පිළිවෙත් සහ නීති රිති හැදැරීමට යොමු විය. පසු කාලයේ දී පවා කෙන්කෙකායාවේ දී හිස මුඩු කිරීම (ත්‍රියා 18:18) තිමෝතියස් වර්මෝත්තය කිරීම (ත්‍රියා 16:2) වැනි සිද්ධිම් මගින් මෙය වඩාත් පැහැදිලි වේ.

පරිසිවරයකු ලෙස ප්‍රදා ආගමේ පදනම වූ පංච පුස්තකය (බෝරාව) මතා ව හැදැරීමට එතුමාට හැකි විය.

හෙතෙම ප්‍රදේව් ග්‍රෑශ්‍යාධිකරණය වූ සැන්හෙන්ඩ් සහාවේ සාමාජිකයකු ලෙස ත්‍රියා කරන ලදී (ත්‍රියා 26:10)

පසුකාලීනව ප්‍රදේව්වන් වෙත සුබ අස්න ගෙන යාමේ දී අදහස් හා උදහස් බෙදා ගැනීමටත්, තර්ක විතර්ක කිරීමටත් ඔහුට හැකි විය. එමෙන් ම ප්‍රදේව් මත්තුණ සහාව ඉදිරියට යාමට සිදු වූ අවස්ථාවල දී පරිසිවරයකු වීම හරහා වාසිදායක තත්ත්වයක් උදා කර ගැනීමට ද ඒ නිසා හැකියාව ලැබුණි. (ත්‍රියා 23: 6-9)

රෝම පුරවැසියකු වීමේ පසුබිම

පාවුල්තුමා උපතින් රෝම පුරවැසිහාවයට හිමිකම් ලද්දෙකි. (ත්‍රියා 22: 27-28) කිරීමත් හා දනවත්, ප්‍රදේව් පවුලකට අයත් වූ එතුමා සිය පියාණන් ආහාරයෙන් මෙම වරප්‍රසාදයට හිමිකම් කිවේ ය. රෝම රජය තාර්සසහි හැම දනවත් පවුලක් සඳහා ම රෝම පුරවැසිහාවය ලබා නො දුන්නේය. සාමාන්‍යයෙන්, කිරීමත් පවුලක සිවු පරම්පරා දක්වා පුරවැසිහාවය ලබා දෙන ලදී. පාවුල්තුමාගේ පියාගේ පියා වෙතින් රෝම පුරවැසිහාව වරප්‍රසාද මෙතුමාට හිමි වූ බව පැහැදිලි ය. රෝම පුරවැසිහාවය හිමි වූ ප්‍රදේව් පුද්ගලයකට පොදුවේ නම් 2 ක් හාවිත විය. එනම් සිය හෙබුව් නාමය හා රෝම නාමයයි. හෙබුව් නාමය මගින් සිය පසුබිම හා උරුමය හෙළි කෙරුණු අතර රෝම නාමය තුළින් රෝම වරප්‍රසාද හෙලිදරව කෙරිණි. තාර්සස් වැසියකු ලෙස පාවුල්තුමාට පසුකාලීනව රෝම පුරවැසිහාවයේ වරප්‍රසාදය කෙතරම් සිය මෙහෙවර තුළ දී උපකාරී වූයේ දැයි ත්‍රියා පොත හෙළි කරයි. (ත්‍රියා 22: 25-28) රෝම පුරවැසිහාවය හිමි අයකුට ලැබෙන නීති හා සමාජ වරප්‍රසාද හාවිත කරන්නට සේවයේ දී ඔහුට අවස්ථාව සැලසුණේ ය.

කිතුනුවන්ට පිඩා කිරීම

ප්‍රදෙවිවන් අතර, ක්‍රිස්තුන් වහන්සේ ඇදුහු විශාල පිරිසක් දිනෙන් දින පලස්තිනය සහ අවට ප්‍රදේශවල විසින් ගිය අතර මෙය ජ්‍රදා ආගමට දැඩි බලපෑමක් වූ බව පෙනෙන්නට තිබුණි. දැඩි ජ්‍රදෙවි හක්තිකයකු වූ පරිසිවර සාමුල් කිතුනුවන් මරදනය කිරීමට පටන් ගත්තේ මෙම පරිසරය තුළ ය.

පිඩාව මරදනය හා මරණය ඉදිරියේ ක්‍රිස්තු අනුගාමිකයෝ, කිසිසේත් ම තම විශ්වාසය අන්හැරීමට සූදානම් නො වූහ. මෙය සාමුල් නමැති පරිසිවරයාගේ දැඩි උදහසට ලක් විය. එනමුත් ක්‍රිස්තු අනුගාමිකයන් වර්ධනය වීමේ අඩුවක් නොවී ය. ඔවුන්ට මූලින් ම “ක්‍රිස්තියානි” යන නාමය ලැබුවෙන් සිරියාවේ අන්තියෝකියේ දී ය. (ක්‍රියා 11: 20) එදා තිබූ එම දරුණු පිඩා කිරීමේ තත්ත්වය සාමුල්ගේ ක්‍රියා කළාපය හෙළි වන පහත සිද්ධීන් තුළින් මනාව පැහැදිලි වෙයි.

ස්තේන්පන්ට ගල් ගසන අවස්ථාවේ දී එයට සාක්ෂිකරුවකු වෙමින්	→	ගල් ගසන්නන්ගේ ඇදුම රක බලා ගන්නා ලදී. (ක්‍රියා 7: 57-60)
ස්තේන්පන් මරා දුම්ම පිළිබඳ	→	සාමුල් සතුට පළ කරන ලදී. (ක්‍රියා 8:1)
ස්තේන්පන්ගේ මරණය පිළිබඳ සැදුහැවතුන් දුක් වී වැළපෙන අවස්ථාවේ දී	→	සාමුල් ගෙයින් ගෙට ගොස් ස්ථින් හා පුරුෂයන් අල්ලා සිර හාරයට ගතිමින් සහාව විනාශ කරන්නට වෙර දැරී ය. (ක්‍රියා 8:2-3)
පේසුස් වහන්සේගේ ග්‍රාවකයන් වෙත ගොස්	→	මවුන්ට මරණ තර්ජන එල්ල කළේ ය. (ක්‍රියා 9:1)
කිතුනු ස්ථින් හා පුරුෂයන් අල්ලා ජේරසෘමට ගෙන එන පිශීස දමස්කයේ ධර්මගාලාවට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා	→	උත්තම පුරුෂකයාගෙන් බලපත්‍ර ලබා ගන්නා ලදී. (ක්‍රියා 9:2)

කියවා බලම්.

ක්‍රියා 22:4-5

ජ්‍රදා ආගම සුරකිමට ක්‍රියා කරමින් සිටි සාමුල් විස්මයජනක අත්දැකීමක් හරහා ජීවිත පරිවර්තනයට යොමු විය. ඒ සඳහා පහත සඳහන් කරුණු බලපෑ බව පෙනේ.

- 1) පිඩා මැද කිතුනුවන් තුළ තිබූ ස්ථීර ඇදුනිල්ල

- 2) කිතුනු සහාවේ ප්‍රථම වේද සාක්ෂිකයා වූ ස්තේපන්තුමා මරණයට නිර්භීතව මුහුණ දෙමින් දුන් ජ්විත ආදර්ශය ද ඔහුගේ ජ්විත පරිවර්තනයට බල පැ බව සිතිය හැකි ය.
“පේසුස් ස්වාමින් වහන්ස, මාගේ ආත්මය පිළිගත මැනව.”
“සම්දානන් වහන්ස, මේ පාපය ඔහුන් පිට නො තැබුව මැනව”.(ත්‍රියා 7:59-60)

සාමුල්ගේ ජ්විත පරිවර්තනය

කියවා බලමු.

ත්‍රියා 9 පරිවිශේෂය

සාමුල් දමස්කය වෙත ගමන් කරයි.

අරමුණ	→ දමස්කයේ කිතුනුවන් අත් අඩංගුවට ගැනීම.
විස්මයුණක අත්දැකීම	→ හදිසියෙන් අහසින් ආලෝකයක් ඔහු අවට බැබලීම
භාන්ත වී බිම වැටීම. හඩක් ඇසීම.
සාමුල්ගේ ප්‍රතිචාරය	‘සාමුල්, සාමුල්, ඔබ මට පිඩා කරන්නේ මන්ද?’ (ත්‍රියා 9:4)
මහ ඇමතු හඩ	→ ‘ස්වාමින් ඔබ කවරෙක් ද?’ (ත්‍රියා 9:5)
උපදෙස්	→ ‘මම ඔබ විසින් පිඩා කරනු ලබන ජේසුස් ය (ත්‍රියා 9:5)
‘නැගිට නුවරට ඇතුළ වන්න. ඔබ කළ යුතු දේ ඔබට කියනු
ලබන්නේ ය’. (ත්‍රියා 9:6)
මහුගේ දින 3ක අත්දැකීම්	→ ඇස් නොපෙනී සිටීම.
නොකා නොබී සිටීම. (ත්‍රියා 9:9)

සාමුල් වෙත ගොස් ඔහුට අත් තබන ලෙස අනනියස් ලද දර්ශනය.

එම දර්ශනයේ දී සාමුල්ගේ මෙහෙවර ගැන හැදින්වුයේ “මාගේ නාමය විජාතින් ද, රජුන් ද ඉශ්රායෙල් පුතුයන් ද වෙත ගෙන යැමට මා විසින් තොරා ගත් භාජනයකි.” “මහ මාගේ නාමය තිසා කොපමණ දුක් විඳින්නට ඕනෑද කියා”ය. තව ද අනනියස්ගේ අත් තැබීමෙන් පසු සාමුල් පෙනීම ලබා ගුද්ධාත්මයෙන් ප්‍රජාතා වී බොතිස්මය ලැබී ය.

සින් හැරිමෙන් පසුව සාමුල්ගේ මෙහෙවර (ත්‍රියා 9: 20-31)

- * දමස්කයේ ග්‍රාවකයන් සමග නතර ව සිටීම.
- * ජේසුස් වහන්සේ ගැන ධර්ම ගාලාවල දී දේශනා කිරීම.
- * ජේසුස් වහන්සේ දේව පුතුයා බව ප්‍රකාශ කිරීම.
- * දමස්කයේ ජ්‍රේදේවන්ගේ විරෝධය මැද නිර්භීත ව කටයුතු කිරීම.
- * සාමුල්ට මරණ තර්ජන පැමිණීම.
- * ඔහු ලග සිටී අය රාත්‍රියේ ඔහු කුඩාක බහා පවුරෙහි විවරයකින් පහළට බස්වා ආරක්ෂා කිරීම.

- * සාමුල් ජේරුසලමට පැමිණීම.
- * ග්‍රාවකයෝ ඔහු විශ්වාස නො කිරීම.
- * බාරජනබස් ප්‍රේරිතයන්ට ඔහු හඳුන්වා දීම.
- * ග්‍රීක බස කතා කළ ජ්‍රදෙවිවන් සමග වාද කිරීම.
- * මරණ තර්ජන නිසා කායිසාරියට සහ තාර්සස්වලට පිටත් ව යුම.

මේ සියලුලට ම මුහුණ දෙමින් සාමුල් ගුද්ධාත්මයාණන් වහන්සේගෙන් පූර්ණ ව සහාව වේගවත් ලෙස වර්ධනය කිරීමට දායක වෛයි.

පාමුල්තුමාගේ හිත් හැරීමේ අත්දැකීම තුළ, අපට ලැබෙන ආදර්ශය.

- * විවිධ තත්ත්වයන් තුළදී, දෙවියන් වහන්සේ වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට අප තෝරා ගන්නා බව.
- * කිනම් තත්ත්වයක දී අවස්ථාවක දී වුව ද අප කැඳවීමේ හඩව කිකරු විය යුතු බව.
- * අපගේ පොද්ගලික තීරණවලට වඩා දෙවියන් වහන්සේගේ තීරණ ක්‍රියාත්මක වන බව.
- * අපගේ දැනුම ගැන ආඩම්බර නොවී, එය දෙවියන් වහන්සේට මෙහෙයුවීමට ඉඩ හැරීම.
- * ක්‍රිස්තුන් වහන්සේ තෝරා දෙන මාර්ගය පහසු නොවන අතර, දුක් ගැහැටුවලට ධෙරෙයයෙන් යුතු ව මුහුණ දීම.
- * දේශ කැමැත්ත ඉටු කිරීමේ දී මුහුණ දෙන අසිරුතාවන්හි දී, ගුද්ධාත්මයාණන් වහන්සේගේ බලයෙන් ගක්තිය ලැබේම්.
- * සැම විට ම තමන් කැමති මාවත ම තෝරා ගැනීම දේශ කැමැත්ත ලෙස සැලකිය නො හැකි බව.
- * යාචිකුව තුළින් ජ්විතයට මුහුණ දීමේ වැදගත්කම.
- * ජේසුස්වහන්සේ පොද්ගලිකව මුණ ගැසීමෙන්, ජ්විත නවෝදයක් සිදු වන බව.
- * අපගේ ජ්විතයන්හි හිමිකාරත්වය ස්වාමින්වහන්සේ සතු ව පවතින බව.

අප ජ්විත පසුබීම තුළ ජේසුස් වහන්සේ හඳුනා ගනිමු. උන්වහන්සේට අප තුළ ක්‍රියා කිරීමට ඉඩ දෙමු. උන්වහන්සේ සමග නොවීදෙන සබඳතාවකට ඇතුළත් වෙමු. සැබැං ජ්විත නවෝදයක් අත් දකිමු.

ක්‍රියාකාරකම්

- 1) පාමුල්තුමාගේ හැරීම එදා කිතුනු සහාවට බලපෑ අන්දම සැකෙවින් දක්වන්න.
- 2) 'ක්‍රිස්තුන් වහන්සේ තුළ සැබැං ජ්විත වෙනසක්' යන මැයෙන් කිතුනු සගරාවකට ලිපියක් ලියන්න.